

Landstingsstyrelsens förvaltning
SLL Juridik och upphandling
LSF Kansli

BREV
2016-05-30

Diarienummer
LS 2016-0422

Justitiedepartementet

Slutbetänkandet Olika vägar till föräldraskap (SOU 2016:11)

Genom remiss 14 mars 2016, har Justitiedepartementet berett Stockholms läns landsting tillfälle att avge yttrande i rubricerade ärende.

Med anledning härav får landstingsstyrelsens förvaltning meddela att landstingsstyrelsen den 24 maj 2016, § 127, beslutat att avge bifogat yttrande till Justitiedepartementet.

Anne-Christine Dahlgren

Bilagor:

1. Yttrande
2. Landstingsstyrelsens protokollsutdrag den 24 maj, § 127 med yttrande från oppositionen samt landstingsrådsberedningens skrivelse

Stockholms läns landsting
Box 22550
104 22 Stockholm

Telefon: 08-737 25 00
Fax: 08-737 41 09
E-post: registrator.lsf@sll.se

Säte: Stockholm
Org.nr: 232100-0016
www.sll.se

Besök oss: Hantverkargatan 45. Kommunikationer: T-bana Rådhuset, Buss 3, 40, 52 och 62

Justitiedepartementet
Ju2016/01712/L2**Yttrande över slutbetänkandet Olika vägar till föräldraskap (SOU 2016:11)**

Justitiedepartementet har genom remiss bjudit in Stockholms läns landsting att yttra sig över slutbetänkandet Olika vägar till föräldraskap (SOU 2016:11).

Stockholms läns landsting yttrar sig här utifrån hälso- och sjukvårdens perspektiv och har varken synpunkter på juridiska aspekter som inte rör landstinget eller etiska frågor.

Utredningen anser att kravet på genetisk koppling mellan barnet och den eller de tilltänkta föräldrarna vid assisterad befruktning bör avskaffas och att man bör tillåta behandlingar med enbart donerade könsceller inom svensk hälso- och sjukvård. Behandlingarna bör kunna utföras med ett donerat ägg och donerade spermier, eller med ett donerat befruktat ägg. Stockholms läns landsting har inget att invända mot detta förslag.

Utredningen menar att föräldraskapet för personer som ändrat könstillhörighet bör betecknas och registreras på ett sätt som avspeglar föräldrarnas rättsliga könstillhörighet. Stockholms läns landsting har inga synpunkter på detta men kommer att följa vad som beslutas så att patientjournal och annan medicinsk information anpassas till att följa lagstiftning och patientens könstillhörighet.

§ 127**Yttrande över slutbetänkandet Olika vägar till föräldraskap (SOU 2016:11)**

LS 2016-0422

Ärendebeskrivning

Justitiedepartementet har genom remiss bjudit in landstinget att yttra sig över slutbetänkandet Olika vägar till föräldraskap (SOU 2016:11).

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 2 maj 2016
Förslag till yttrande
Sammanfattning av slutbetänkandet Olika vägar till föräldraskap (SOU 2016:11)

Förslag och yrkande

På sammanträdet föreligger landstingsrådsberedningens förslag i skrivelse den 18 maj 2016 (bilaga).

Följande yrkanden framförs:

Bifall från ordföranden Torbjörn Rosdahl (M) till landstingsrådsberedningens förslag.

Bifall från Håkan Jörnehed (V) till Vänsterpartiets förslag (bilaga).

Proposition

Ordföranden frågar på vart och ett av de framställda yrkandena och finner att landstingsstyrelsen bifaller landstingsrådsberedningens förslag.

Landstingsstyrelsens beslut

Landstingsstyrelsen beslutar enligt landstingsrådsberedningens förslag

att avge yttrande till Justitiedepartementet över slutbetänkandet Olika vägar till föräldraskap (SOU 2016:11) i enlighet med landstingsdirektörens förslag till yttrande.

Reservation

Håkan Jörnehed (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Ordförande

Justerare

Justerare

Exp. datum

Sign.

Landstingsstyrelsen

PROTOKOLL 4/2016
Tisdagen den 24 maj 2016

LS

Särskilt uttalande

Erika Ullberg (S) anmäler, som enskild ledamot, ett särskilt uttalande till protokollet (bilaga).

Susanne Nordling (MP), Tomas Eriksson (MP) och Malin Karlsson (MP) anmäler ett särskilt uttalande från Miljöpartiet till protokollet (bilaga).

Beslutsexpediering:
Justitiedepartementet
Landstingsdirektörens stab
Akt

Ordförande

Justerare

Justerare

Exp. datum

Sign.

Landstingsstyrelsen

Yttrande över slutbetänkandet Olika vägar till föräldraskap (SOU 2016:11)

Föredragande landstingsråd: Ella Bohlin

Ärendebeskrivning

Justitiedepartementet har genom remiss bjudit in landstinget att yttra sig över slutbetänkandet Olika vägar till föräldraskap (SOU 2016:11).

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen besluta

att avge yttrande till Justitiedepartementet över slutbetänkandet Olika vägar till föräldraskap (SOU 2016:11) i enlighet med landstingsdirektörens förslag till yttrande.

Landstingsrådsberedningens motivering

Varje människa har ett unikt och okränkbart värde vilket medför att varje människa också ska betraktas som mer än sitt biologiska och ekonomiska värde.

Vi välkomnar de nya möjligheter till föräldraskap som den nya lagen medför. Samtidigt är det viktigt att såväl de ekonomiska som juridiska konsekvenser för landstingen som kan komma att uppstå i och med fler vägar till föräldraskap noga genomlyses. Dessa konsekvenser måste beaktas på såväl som kort som på lång sikt. Särskilt viktigt är att utgå från barnperspektivet. Barnets främsta måste alltid komma i första hand. Barnets möjlighet till trygghet, omvårdnad och dess rätt att veta sitt ursprung är viktiga principer som måste beaktas.

Det är även viktigt att fokus läggs på forskning kring hur barn som tillkommit genom donerade könsceller mår och hur föräldraskap genom donationen påverkar familjen. Utredningen påpekar att denna typ av forskning idag är mycket begränsad.

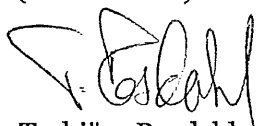
SKRIVELSE
2016-05-18

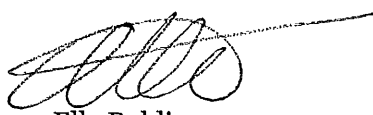

LS 2016-0422

Utredningen pekar på att kostnaderna för landstingen kan öka. Det är därför viktigt att landstingen kompenseras för de ökade kostnaderna för vård och omsorg som en utökad lagstiftning på området kan innebära.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 2 maj 2016
Förslag till yttrande
Sammanfattning av slutbetänkandet Olika vägar till föräldraskap
(SOU 2016:11)

Torbjörn Rosdahl

Ella Bohlin

Carl Rydingstam

Yttrande över slutbetänkande Olika vägar till föräldraskap (SOU 2016:11)**Förslag till beslut**

Landstingsstyrelsen föreslås besluta

att i huvudsak godkänna landstingsdirektörens förslag till yttrande med undantaget angivet nedan

Vänsterpartiet stödjer utredningens slutsatser om att surrogatmoderskap, varken kommersiellt eller altruistiskt, inte bör tillåtas inom svensk hälso- och sjukvård, och att samhället dessutom bör motverka detta.

SÄRSKILT UTTALANDE

1 (1)

Som enskild ledamot:
Erika Ullberg (S)

2016-05-24

LS 2016-03

Landstingsstyrelsen, ärende 26

Yttrande över slutbetänkandet Olika vägar till föräldraskap (SOU 2016:11)

Regeringen beslutade den 6 juni 2013 att tillkalla en särskild utredare med uppdraget att överväga olika sätt att utöka möjligheterna för ofrivilligt barnlösa att bli föräldrar. Slutbetänkandet presenterades i februari 2016. I landstingets remissvar framgår att förvaltningen inte ser någon anledning att framföra synpunkter på etiska eller juridiska aspekter, eller utifrån ett sjukvårdsperspektiv yttra sig i dessa frågor som "inte direkt berör hälso- och sjukvården". Men det är politiska beslut som ligger till grund för såväl dagens ordning som eventuella förändringar angående surrogatmödraskap.

Utredningen (SOU 2016:11) föreslår att inte tillåta någon form av surrogatmoderskap i Sverige. I utredningen finns en argumentation om fördelar och nackdelar med denna slutsats. Ett huvudmotiv till att inte tillåta surrogatmoderskap inom svensk hälso- och sjukvård är att det saknas kunskap och forskning på området och att därför ska försiktighetsprincipen gälla. En annan nackdel avser risken för påtryckningar och kommersialisering. Frågan är onekligen komplex, men det kan inte i sig användas för att cementera dagens regelverk. Svensk sjukvård hanterar ofta svåra etiska frågor.

Kunskap och forskning är viktigt. Det står inte i motsats till möjligheterna att tillåta altruistiskt surrogatmödraskap, eller så kallad graviditetsdonation, i Sverige. Surrogatarrangemang förekommer i andra länder och svenska barn som kommit till världen på detta sätt blir allt fler. Det menar jag ställer krav på anpassningar av det svenska samhället och olika regelverk som exempelvis föräldraförsäkringen.

Samkönade manliga par har ibland surrogatmödraskap som enda alternativ för att bli två juridiska föräldrar. Så länge möjligheten till altruistiskt surrogatmödraskap inte medges i Sverige så kan antalet som väljer kommersiellt surrogatmödraskap utomlands, eller får hjälp av vården utomlands, att öka. Det är också en etisk och ekonomisk aspekt att överväga som påverkar vilka par utan en fungerande livmoder som kan bli föräldrar. Utredningen gör tyvärr inte det i tillräckligt stor utsträckning.

Ett förfarande inom svensk hälso- och sjukvård skulle kunna innebära större trygghet än vad som är fallet i många av de länder där det är eller hittills har varit möjligt att genomgå surrogatmödraskap. Idag stödjer sjukvården flera sätt för att lösa ofrivillig barnlöshet. Nu ska även ensamstående kvinnor få rätt till insemination vilket jag menar är bra. Någon lösning erbjuds däremot inte för att hjälpa par som av olika skäl inte kan bära fram ett barn eller som i praktiken saknar verkliga förutsättningar för adoption som exempelvis samkönade manliga par. Det bör förändras anser jag.

Yttrande över slutbetänkandet Olika vägar för föräldraskap

Vi kan hålla med om, som LD skriver i sitt yttrande, att det inte är nödvändigt för landstinget att, utifrån ett sjukvårsperspektiv, yttra sig angående utredningens slutsatser kring surrogatmoderskapet. Men Miljöpartiet kan inte nog betona att barnperspektivet ska genomsyra alla våra beslut och att barn behöver skyddas. Vi anser därför att det är beklagligt att utredningen undviker att säkerhetsställa surrogatbarnens rättsäkerhet.